

**CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)**

**ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1995

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

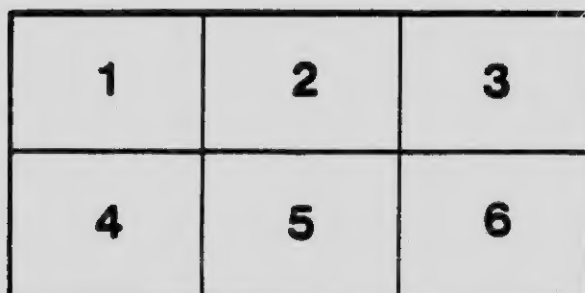
National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol \longrightarrow (meaning "CONTINUED"), or the symbol ∇ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

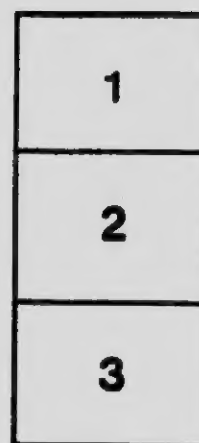
Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole \longrightarrow signifie "A SUIVRE", le symbole ∇ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека
№ 9.

110
ІВАН ГУС (ЄРЕТИК).

З 1 малюнком і портретом.

Накладом „Канадйского Фармера“
952 MAIN STREET. WINNIPEG, CANADA

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека
№ 9.

ІВАН ГУС (ЄРЕТИК).

З 1 малюнком і портретом.

Накладом „Канадийского Фармера.”
852 Main Street, Winnipeg, Canad

PG3948

S5

I8

1910

P***

M. Weber

B
C
I
Y

Іван Гус (Єретик).

(ПОСЛАНІЄ СЛАВНОМУ П. І. ШАФАРІКОВІ).

Запалили у сусіда
Нову добру хату
Сусіди злі; нагріли ся,
Та й полягли спати
І забули теплий попіл
По полю розвіять
Лежить попіл на розпутьті,
А в попелі тліє
Сгню іскра великого,
Тліє, не вгасає,
Підпалу жде, як той местник
Часу дожидає,
Злого часу. Тліла іскра,
Тихо дотлівала
На розпутьті широкому,
Та й гаснути стала.

Оттак Німота запалила
Велику хату, і семью,
Семю Славян роз'єдiniла,
І нишком-тихо упустила
Усобиць лютую змію.
Полили ся ріки крові,
Пожар погасили,
А Німчики пожарище
Йї сиріт поділили.
Виростали у кайданах
Славянські діти,
І забули невольники,

Чиї вони діти.
А на давнім пожарищі
Іскра братства тліла,
Дотлівала, дожидала
Рук твердих та сьмілих.
І дождалась. Прозрів-еси
В попелі глибоко
Огонь добрий сьмілим серцем,
Сьмілим орлім оком;
І засьвітив, любомудре,
Сьвіточ правди, волі.
І Славян семю велику
Во тьмі і неволі
Перелічив до одного,
Перелічив трупи,
А не Славян, і став-еси
На великих купах,
На розпутті всесьвітньому,
Іезекіїлем.
І, о диво! трупи встали!
І очи розкрили!
І брат з братом обняли ся,
І проговорили
Слово тихої любови
На віки і віки.
І потекли в одно море
Славянської ріки.

Слава тобі, любомудре,
Чеху-Славянине,
Що не дав ти потонути
В німецькій пучині
Нашій правді! Твоє море
Славянськеє, нове,
За-того вже буде повне,
І попливе човен
З широкими вітрилами
І з добрим кормилом,
Попливе на вольнім морі,
На широких філях.
Славаж тобі, Шафарику,

Во віки і віки,
Що звів-еси в одно море
Славянській ріки.

Привітай же в своїй славі
І мою убогу
Лепту, думу немудрую
Про Чеха сьвятого,
Великого мученика,
Про славного Гуса!
Прийми, отче! А я нишком
Богу помолю ся,
Щоб усі Славяне стали
Добрими братами,
І синами сонця правди,
І еретиками
Оттакими, як Констанський
Єретик великий.
Мир мирові подарують
І славу во віки!

1845, 16.-X.
Маринське.

I. (МОЛИТВА.)

Камень, его-же небрегоша
зыждушіи, сей бысть во главу
угла: отъ Господа бысть сей
и есть дивенъ во очесѣхъ на-
шихъ.

Псаломъ СХVII., ст. 22.

»Кругом неправда і неволя,
Народ змучений мовчить,
А на апостольскім престолі
Чернець годований сидить;
Людською кровію торгує
І рай у найми оддає.
О Боже! суд Твій правдивий всеу,
І всеу царствіє Твоє!

Розбійники, людоїди
Правду побороли,
Люде стогнуть у кайданах,
Немає з ким взятись,
За євангелію правди,
За темнії люди.
Розкуватись, одностайне,
Осьміяли Твою славу
І силу і волю!
Нема кому! Боже, Боже!
Чи то-ж і не буде?
Чи настане великий час
Небесної кари?
Чи розломим три корони
На гордій тіярі?
Розломимо!... Благослови,
Не на месть, на муки,
Благослови мої, Боже,
Нетвердії руки
Йї слово тихее! О Боже!
Чи вони ж почують?...«

— — — — —
— — — — —

Так в келії своїй правдивий
Іван Гус думав розкувати
Народ замучений, і диво,
Сьвятеє диво показати
Очам незрячим.

»Поборюсь!
За правду Бог! Да совершить ся!...«
І в Вифлеємськую каплицю
Пішов молити ся вірний Гус.

II. ПАПСЬКА БУЛЛА.

»Во імя Господа Христа,
За нас розпязого на дереві,
І всіх апостолів сьвятих,
Петра і Павла особливе,

Ми розрішаємо гріхи
Сьвятою буллою сїєю
Рабинї божїї оттїй,
Кдо водили по улицах
В Празї позавчора,
Що хилялась — — —
По шинках, по станах,
По чернечих переходах,
По келїях п'яна.
Отта сама заробила
Та буллу купила:
Тепер сьвята!...«

— »Боже, Боже,

Великая сило!
Великая славо! зглянь ся на людей!
Одпочинь од кари у сьвятому раї!
За-що пропадають, за-що Ти караєш
Своїх і покїрних і добрих дїтей?
За-що закрив їх добрі очи
І вільний розум окував
Кайданами лихої ночі?!
Прозріте, люде! день настав!
Просніть ся, Чехи, змийте луду,
Розправте руки, будьте люде,
А не посьмішище ченцям!
Розбійники, кати в тіях,
Все потопили, все взяли,
Мов у Московії Татари,
І нам слїпим передали
Свої догмати. Кров, пожари,
Всі зла на сьвітї, війни, чвари,
Пекельних мук безкраїй ряд,
І повен Рим байстрят —
От їх догмати і їх слава!
То явна слава!... А тепер
Сьвятим положено конклавом:
Хто без сьвятої булли вмер,
У пекло просто! Хто ж заплатить
За буллу в-двое, рїж хоч брага,
Окроме папи і ченця,

І в рай іди кінець кінцям!
У злодія вже злодій краде,
Та ще й у церкві. Гади! гади!
Чи напили ся ви, чи ні
Людської крові?! — Не мені,
Великий Господи, простому,
Судить великії діла
Твоєї волі: люті зла
Не дієш без вини нікому!«

І плакав Гус, молитву дія,
І тяжко плакав; люд мовчав
І дивувався: що він діяв?
На кого руки піднімав?
»Дивіть ся, люде! Ось де була,
Що я читав!« І показав
Перед народом. Всі здригнули:
Іван Гус буллу розідрав!

III.

Із Вифлеемської каплиці
Аж до всесвітньої столиці
Луна, гогочучи, неслась;
Ченці ховають ся: мов кара,
Луна в конклаві оддалась, —
І похилила ся тіяра...

Шепочеть ся Авіньоно
З римськими ченцями;
Шепочуть ся антипапи,
Аж трясуть ся стани
Від шопоту. Кардинали
Як гадюки вють ся
Круг тіяри, та нищечком
Мов коти гризуть ся
За мишеня. Та й як таки?
Однієї шкіри
Така сила! А м'ясива!
Аж здригнули мури,
Як зачули, що у Празі
Загелкали гуси
Та з орлами летять бить ся...

Конклав схаменув ся,
Зібрав раду. Положили:
Одностайне стати
Протгв Гуса, і в Констанцу
Всіх ворон скликати,
Та й стерегти яко мога
І з верху і з долу,
Щоб не втікла тая птаха
На славянське поле.

Як та галич поле крила,
Ченці повалили
До Констанци: шляхи, степи
Мов сарана вкрили.
Барони, герцоги і дюки,
Псапі, герольди, шинкарі
І трубадури-кобзарі
І шляхом військо мов гадюки;
За герцогинями Німота,
Хто з соколами на руках,
Хто пішки, верхи на ослах,
Так аж кишить — все на охоту,
Мов гад у ирій поспіша.
О Чеху, де твоя душа?
Дивись, що сили повалило,
Мов Сарацина воювать
Або великого Аттилу!

IV.

У Празі глухо гомонять,
І цісаря і Вячеслава
І той собор тисячеглавий
У голос лають; не хотять
Пускать в Констанцу Івана Гуса.
»Жив Бог, жива душа моя!
Брати, я смерти не бою ся!
Я докажу отим зміям,
Я вирву їх несите жало!«
І Чехи Гуса провозжали,
Мов діти батька...

Задзвонили у Констанці
Рано у всі дзвони.
Збирали ся кардинали,
Гладкі та червоні,
Мов бугаї в загороду,
І прелатів лави,
І три папи, і баронство,
І вінчані глави.
Зібрали ся мов Іуди
На суд нечестивий
Против Христа. Свари, гомін,
То реве то виє,
Як та орда у таборі
Або Жиди в школі...
І всім разом заціпило!...

Мов кедр серед поля
Ливанського, у кайданах
Став Гус перед ними
І окинув нечестивих
Орліми очима.
Затрусились, побіліли,
Мовчки озирали
Мученика.

»Чого мене,
Чи на прою позвали?
Чи дивить ся на кайдани?«
— »Мовчи, Чеше сьмілий!«
Гадюкою зашипіли,
Зьвірем заревіли.
»Ти еретик! ти еретик!
Ти сієш розколи!
Усобища розвиваєш,
Сьвятійшої волі
Не приймаєш!«

— »Одно слово!«
— »Ти Богом проклятий!
Ти еретик! ти еретик!«
Ревіли прелати:
»Ти усобник!«

— »Одно слово!«

— »Ти всім проклятий!...«
Подивився Гус на папи,
Та й вийшов з палати.

— »Побороли! побороли!«
Мов обеленіли:
»Автодафе! автодафе!«
Гуртом заревіли.

V.

І цілу ніч бенкетували
Ченці, барони; всі пили
І п'яні Гуса проклинали,
Аж поки дзвони загули
І світ настав. Ідуть молитись за
Ченці за Гуса. З-за гори
Червоне сонце аж горить,
І сонце хоче подивитись,
Що будуть з праведним творить?!

Задзвонили в усі дзвони
І повели Гуса
На Голгофу у кайданах.
І не стрепенувся
Перед огнем, став на йому
І молитву діє:

»О Господи милосердий,
Що я заподіяв
Отим людям, твоїм людям?
За-що мене судять?
За-що мене розпинають?
Люде! добрі люде!
Молітеся, неповинні:
І з вами те буде!
Молітеся! Люті зв'ірі
Прийшли в овчих шкурах
І пазори розпустили...
Ні гори ні мури

Не сховають. Розільлеться
Червоне море
Крови, крови з дітей ваших!
О горе! о горе!
Он-де вони, в ясних ризах!
Їх лютії очи...«
— »Пали! пали!« — »уже крови,
Крови, крови хочуть,
Крови вашої!...«

І димом
Праведного вкрило.
»Моліте ся! моліте ся!
Господи помилуй!
Прости Ти їм, бо не знають...«
Та й не чути стало.
Мов собаки коло огню
Кругом ченці стали:
Бояли ся, щоб не виліз
Гадиною з жару
Та не повис на короні
Або на тіярі.

VI.

Погас огонь, дунув вітер
І попіл розвіяв.
І бачили на тіярі
Червоного змія
Прості люде. Пішли ченці
И »Те Деум« співали;
Розійшли ся по трапезах,
І трапезували
І день і ніч, аж попухли.

Малою семею
Зійшлись Чехи. Взяли землі
З-під костра, і з нею
Пішли в Прагу.

...І дном
Праведного виріло.

Оттак Гуса

Ченці осудили,
Запалили... та божого
Слова не спалили.
Не вгадали, що вилетить
Орел із-за хмари
Замість гуся і розклює
Високу тіяру.
Байдуже їм, розлетілись
Мов ті ворони
З кровавого того сьвята.
Ченці і барони
Розвернулись у будинках,
І гадки не мають:
Бенкетують, та інколи
»Те Деум« співають.
Все зробили... Пострівайте,
Он над головою
Старий Жижка з Таборова
Махнув булавою!

1845. 10.-X.

С. Марієське (у полтавщині).

Ілюстрована Шевченківська бібліотека.

1. Причиня. З 2 малюнками і портретом.	14. Москалева криниця. З 1 малюнком і портр.
2. Катерина. З 3 малюнками і портретом.	15. Варнак. З 1 малюнком і портретом.
3. Тополя. З 1 малюнком і портретом.	16. Титарівна. З 1 малюнком і портретом.
4. Гайдамаки. З 15 малюнками і портретом.	17. Марина. З 1 малюнком і портретом.
5. Черниця Марія. З 1 малюнком і портретом.	18. Сотник. З 1 малюнком і портретом.
6. Утоплена. З 1 малюнком і портретом.	19. Петрусь. З 1 малюнком і портретом.
7. Гамалія. З 1 малюнком і портретом.	20. Тарасова піч. — Іван Підкова. — Перебендя. З 2 малюнк. і портрет.
8. Сова. З 1 малюнком і портретом.	21. Русалка. — Як би тобі довелося. З 2 малюнками і портретом.
9. Бретяк або Іван Гус. З 1 малюнком і портр.	22. Назар Стодоля. З 2 малюнками і портретом.
10. Невольник. З 2 малюнками і портретом.	23. Збірник дрібних віршів. З 7 малюнками і портр.
11. Наймичка. З 2 малюнками і портретом.	24. Збірник дрібних віршів про Україну та козацтво. З 4 малюнками і портретом.
12. Відьма. З 1 малюнком і портретом.	
13. Княжна. З 1 малюнком і портретом.	За всі разом..... \$1.50.

Кожний свідомий Українець повинен знати ІСТОРІЮ СВОГО КРАЮ.

Видавництво «Канад. Фармера» в порозуміння з Руською Книгарнею у Вінніпегу передрукувало стародруке видання
Проф. М. Грушевського

ІЛЮСТРОВАНУ ІСТОРІЮ УКРАЇНИ

в комплекті. Історія є популярна і зрозуміла для кожного. В старім краю випродано два видання, тепер вже час щоб по 4-ох літах появилася третій наклад. Її величезна книга, має 516 сторін, 416 образків. — Ціна \$3.00.

Замовлення висилайте на адресу:

Ruska Knyharnia

848-850 Main St.

Winnipeg, Man.